

**PRIJEDLOG ZAKONA O OSNIVANJU AGENCIJE ZA
ISTRAŽIVANJE NESREĆA U ZRAČNOM, POMORSKOM I
ŽELJEZNIČKOM PROMETU, S KONAČNIM PRIJEDLOGOM ZAKONA**

PRIJEDLOG ZAKONA O OSNIVANJU AGENCIJE ZA ISTRAŽIVANJE NESREĆA U ZRAČNOM, POMORSKOM I ŽELJEZNIČKOM PROMETU

I. USTAVNA OSNOVA DONOŠENJA ZAKONA

Ustavna osnova za donošenje Zakona sadržana je u članku 2. stavku 4. Ustava Republike Hrvatske (Narodne novine, broj 85/2010 – pročišćeni tekst).

II. OCJENA STANJA I OSNOVNA PITANJA KOJA SE TREBAJU UREDITI ZAKONOM TE POSLJEDICE KOJE ĆE DONOŠENJEM ZAKONA PROISTEĆI

Odredbe važećih zakona koji propisuju obvezu osnivanja neovisnih tijela za provođenje istraga u pojedinim područjima prometa su:

- Zakon o zračnom prometu (Narodne novine, br. 69/2009 i 84/2011);
- Pomorski zakonik (Narodne novine, br. 181/2004, 76/2007, 146/2008 i 61/2011);
- Zakon o sigurnosti u željezničkom prometu (Narodne novine, br. 40/2007 i 61/2011).

Tako je odredbama Zakona o zračnom prometu predviđeno osnivanje Agencije za istraživanje nesreća i ozbiljnih nezgoda zrakoplova, koja na temelju javne ovlasti obavlja poslove istraživanja nesreća i ozbiljnih nezgoda zrakoplova, kao djelatnosti od interesa za Republiku Hrvatsku. Slijedom tih odredaba Vlada Republike Hrvatske je donijela Uredbu o osnivanju Agencije za istraživanje nesreća i ozbiljnih nezgoda zrakoplova (Narodne novine, br. 110/2009 i 152/2009) koja je neovisna od svih tijela nadležnih za civilno zrakoplovstvo i od svih pravnih i fizičkih osoba s kojima bi mogla doći u sukob interesa.

Prema odredbama Pomorskog zakonika, sigurnosnu istragu u svrhu utvrđivanja uzroka nesreće i predlaganja mjera radi izbjegavanja pomorskih nesreća te unapređivanja sigurnosti plovidbe, kao djelatnost od interesa za Republiku Hrvatsku, na temelju javne ovlasti provodi agencija funkcionalno i organizacijski neovisna od svih tijela nadležnih za područje pomorstva i od svih pravnih i fizičkih osoba s kojima bi mogla doći u sukob interesa. Istim odredbama predviđeno je da će agenciju nadležnu za provođenje sigurnosne istrage Uredbom osnovati Vlada Republike Hrvatske, a do osnivanja te agencije sigurnosne istrage provodi Ministarstvo pomorstva, prometa i infrastrukture.

Zakonom o sigurnosti u željezničkom prometu predviđeno je da istragu ozbiljnih nesreća u željezničkom prometu provodi neovisno istražno tijelo. Istim Zakonom propisano je da funkciju i poslove istražnog tijela obavlja ministarstvo nadležno za promet.

Obveza osnivanja neovisnih tijela za provođenje istrage u pojedinim područjima prometa, proizlaze iz sljedećih EU propisa:

- Uredba (EU) br. 996/2010 Europskoga parlamenta i Vijeća od 20. listopada 2010. o istragama i sprečavanju nesreća i nezgoda u civilnom zrakoplovstvu i stavljanju izvan snage Direktive 94/56/EZ (SL L 295, 12.11.2010., str. 35.),

- Direktiva 2009/18/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 23. travnja 2009. kojom se uspostavljaju temeljna načela ispitivanja nesreća u području pomorskog prometa i kojom se izmjenjuje Direktiva 1999/35/EZ i Direktiva 2002/59/EZ Europskog parlamenta i Vijeća (SL L 131, 28.5.2009., str.114.);
- Direktiva 2004/49/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 29. travnja 2004. o sigurnosti željeznica Zajednice te izmjenama i dopunama Direktive Vijeća 95/18/EZ o izdavanju dozvola željezničkim prijevoznicima i Direktive 2001/14/EZ o dodjeli željezničkih infrastrukturnih kapaciteta, naplati pristojbi za korištenje željezničke infrastrukture i dodjeli rješenja o sigurnosti (SL L 164, 30.4.2004., str. 44.), izmijenjena i dopunjena Direktivom Europskog parlamenta i Vijeća 2008/110/EZ od 16. prosinca 2008. kojom se mijenja i dopunjuje Direktiva 2004/49/EZ o sigurnosti željeznica Zajednice (SL L 345, 23.12.2008., str. 62.), posljednji put izmijenjena i dopunjena Direktivom Vijeća 2009/149/EZ od 27. studenog 2009. kojom se dopunjuje Direktiva 2004/49/EZ Europskog parlamenta i Vijeća u svezi s zajedničkim sigurnosnim pokazateljima i zajedničkim metodama za izračun troškova nesreća (SL L 313, 28.11.2009., str. 65.).

Budući da je, u skladu s navedenim EU propisima, nužno osnovati neovisna tijela za istraživanje nesreća u zračnom, pomorskom i željezničkom prometu, zauzeto je stajalište da bi se u cilju racionalizacije troškova i optimalizacije funkcioniranja, moglo osnovati jedno tijelo (agencija) za istraživanje nesreća u zračnom, pomorskom i željezničkom prometu.

Tako se ovim Zakonom osniva Agencija za istraživanje nesreća u zračnom, pomorskom i željezničkom prometu, kao pravna osoba s javnim ovlastima. Osnivač Agencije je Republika Hrvatska, a osnivačka prava obavlja Vlada Republike Hrvatske. Nadalje se odredbama ovoga Zakona uređuje sjedište Agencije (Zagreb), djelatnost po pojedinim područjima prometa (zračni, pomorski i željeznički), tijela (upravno vijeće i ravnatelj), sredstva koja su potrebna za osnivanje i početak rada i način njihovog pribavljanja ili osiguravanja (državni proračun), ograničenja glede stjecanja, opterećivanja i otuđivanja nekretnina i druge imovine, te druga pitanja značajna za rad Agencije. Na način obavljanja poslova Agencije, primjenjuju se posebni propisi (zakoni kojima se uređuje zračni promet, pomorstvo te sigurnost i interoperabilnost željezničkog prometa, odnosno propisi doneseni za njihovu provedbu).

Donošenjem ovoga Zakona, odnosno osnivanjem Agencije za istraživanje nesreća u zračnom, pomorskom i željezničkom prometu, slijedom relevantnih EU propisa, osigurala bi se organizacijska, funkcionalna i financijska neovisnost tijela za istraživanje, a istovremeno bi se smanjili troškovi za koje bi se sredstva osiguravala u državnom proračunu za više agencija.

III. OCJENA I IZVORI POTREBNIH SREDSTAVA ZA PROVOĐENJE ZAKONA

Provođenje odredaba ovoga Zakona ne zahtijeva osiguranje dodatnih sredstava u Državnom proračunu Republike Hrvatske za 2013. godinu. Naime, planirano je da nakon upisa u sudski registar, Agencija za istraživanje nesreća u zračnom, pomorskom i željezničkom prometu preuzme, između ostalog, i financijska sredstva Agencije za istraživanje nesreća i ozbiljnih nezgoda zrakoplova. Slijedom toga, financijska sredstva za početak rada Agencije za istraživanje nesreća u zračnom, pomorskom i željezničkom prometu osigurana su u Državnom proračunu Republike Hrvatske za 2013. godinu u okviru sredstava

za rad Ministarstva pomorstva, prometa i infrastrukture i Agencije za istraživanje nesreća i ozbiljnih nezgoda zrakoplova. U budućem razdoblju godišnja sredstva potrebna za redovitu djelatnost ove Agencije osiguravala bi se u državnom proračunu Republike Hrvatske.

IV. RAZLOZI ZA DONOŠENJE ZAKONA PO HITNOM POSTUPKU

Sukladno članku 161. Poslovnika Hrvatskog sabora predlaže se donošenje Zakona o osnivanju Agencije za istraživanje nesreća u zračnom, pomorskom i željezničkom prometu po hitnom postupku budući da se isti Zakon donosi radi usklađivanja hrvatskog zakonodavstva s pravnom stečevinom Europske unije.

KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O OSNIVANJU AGENCIJE ZA ISTRAŽIVANJE NESREĆA U ZRAČNOM, POMORSKOM I ŽELJEZNIČKOM PROMETU

Članak 1.

Ovim se Zakonom osniva Agencija za istraživanje nesreća u zračnom, pomorskom i željezničkom prometu (u daljnjem tekstu: Agencija), kao pravna osoba s javnim ovlastima te se uređuje djelatnost, način upravljanja, sredstva za osnivanje i rad Agencije i druga pitanja značajna za rad Agencije.

Članak 2.

(1) Ovim se Zakonom uređuje provedba Uredbe (EU) br. 996/2010 Europskoga parlamenta i Vijeća od 20. listopada 2010. godine o istragama i sprečavanju nesreća i nezgoda u civilnom zrakoplovstvu i stavljanju izvan snage Direktive 94/56/EZ (SL L 295, 12.11.2010., str. 35.).

(2) Ovaj Zakon sadrži odredbe koje su u skladu sa sljedećim direktivama Europske unije:

- Direktivom 2009/18/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 23. travnja 2009. godine kojom se uspostavljaju temeljna načela ispitivanja nesreća u području pomorskog prometa i kojom se izmjenjuje Direktiva 1999/35/EZ i Direktiva 2002/59/EZ Europskog parlamenta i Vijeća (SL L 131, 28.5.2009., str.114.);

- Direktivom 2004/49/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 29. travnja 2004. godine o sigurnosti željeznica Zajednice te izmjenama i dopunama Direktive Vijeća 95/18/EZ o izdavanju dozvola željezničkim prijevoznicima i Direktive 2001/14/EZ o dodjeli željezničkih infrastrukturnih kapaciteta, naplati pristojbi za korištenje željezničke infrastrukture i dodjeli rješenja o sigurnosti (SL L 164, 30.4.2004., str. 44.), izmijenjena i dopunjena Direktivom Europskog parlamenta i Vijeća 2008/110/EZ od 16. prosinca 2008. godine kojom se mijenja i dopunjuje Direktiva 2004/49/EZ o sigurnosti željeznica Zajednice (SL L 345, 23.12.2008., str. 62.), posljednji put izmijenjena i dopunjena Direktivom Vijeća 2009/149/EZ od 27. studenog 2009. godine kojom se dopunjuje Direktiva 2004/49/EZ Europskog parlamenta i Vijeća u svezi s zajedničkim sigurnosnim pokazateljima i zajedničkim metodama za izračun troškova nesreća (SL L 313, 28.11.2009., str. 65.).

Članak 3.

(1) Osnivač Agencije je Republika Hrvatska, a osnivačka prava obavlja Vlada Republike Hrvatske (u daljnjem tekstu: Vlada).

(2) Agencija za svoj rad odgovara Vladi.

Članak 4.

(1) Agencija se upisuje u sudski registar.

(2) Agencija posluje pod nazivom Agencija za istraživanje nesreća u zračnom, pomorskom i željezničkom prometu.

(3) Sjedište Agencije je u Zagrebu.

Članak 5.

Agencija je funkcionalno i organizacijski neovisna od svih tijela nadležnih za zračni, pomorski i željeznički promet, i od svih pravnih i fizičkih osoba s kojima bi mogla doći u sukob interesa.

Članak 6.

(1) Agencija na temelju javne ovlasti, kao djelatnosti od interesa za Republiku Hrvatsku, obavlja:

- istraživanja nesreća i ozbiljnih nezgoda zrakoplova,
- sigurnosnu istragu u svrhu utvrđivanja uzroka nesreće i predlaganja mjera radi izbjegavanja pomorskih nesreća te unapređivanja sigurnosti plovidbe,
- istraživanja ozbiljnih nesreća u željezničkom prometu, kao i izvanrednih događaja koji su pod određenim okolnostima mogli dovesti do ozbiljnih nesreća.

(2) Pored djelatnosti iz stavka 1. podstavka 1. ovoga članka, Agencija obavlja i sljedeće poslove:

- daje sigurnosne preporuke radi poboljšanja sigurnosti u zračnom prometu;
- vodi Nacionalnu bazu podataka;
- dostavlja podatke o događajima iz Nacionalne baze podataka u Središnju bazu Europske komisije;
- razmjenjuje podatke iz svoje Nacionalne baze podataka s drugim istražnim tijelima uz uvjet očuvanja tajnosti podataka;
- daje stručnu pomoć nadležnim istražnim tijelima Republike Hrvatske;
- surađuje s tijelima nadležnim za istraživanje zrakoplovnih nesreća u državama članicama ~~Međunarodne Organizacije~~ međunarodnog za civilnog zrakoplovstva (ICAO);
- objavljuje rezultate istraživanja poštujući načela tajnosti;
- utvrđuje popis stručnjaka za istraživanje zrakoplovnih nesreća.

(3) Pored djelatnosti iz stavka 1. podstavka 2. ovoga članka, Agencija obavlja i sljedeće poslove:

- vodi pomorsku sigurnosnu istragu u slučaju vrlo ozbiljnih nesreća, te dodatno, u slučajevima ozbiljnih nesreća i nezgoda, provodi preliminarnu istragu sa svrhom procjene potrebe provođenja sigurnosne istrage;
- daje sigurnosne preporuke radi poboljšanja sigurnosti u pomorskom prometu;
- vodi nacionalnu bazu podataka o pomorskim nesrećama;
- izvještava Europsku komisiju o pomorskim nesrećama i nezgodama sukladno posebnom propisu kojim se uređuje način provedbe istraživanja, te dostavlja podatke o rezultatima sigurnosnih istraga u skladu sa shemom EMCIP (European Marine Casualty Information Platform) baze podataka;
- razmjenjuje podatke iz nacionalne baze podataka sa drugim istražnim tijelima uz uvjet očuvanja tajnosti podataka;
- u okviru ostvarivanja trajne suradnje, uzajamne pomoći i rada sa drugim istražnim tijelima, Agencija međusobno razmjenjuje instalacije, uređaje i opremu za tehničko istraživanje olupina, brodske opreme i drugih objekata relevantnih za pomorsku sigurnosnu istragu, osigurava drugim tijelima pružanje informacija u svezi s istragom pomorske nesreće, pruža tehničku suradnju ili razmjenu znanja potrebnih za izvođenje posebnih zadataka, pribavlja i razmjenjuje informacije relevantne za analizu podataka o nesreći i izradu primjerenih preporuka;
- priprema, izdaje i objavljuje Izvješća pomorske sigurnosne istrage;
- prikuplja podatke o poduzetim mjerama za provedbu sigurnosnih preporuka iz Izvješća o provedenim sigurnosnim istragama;
- surađuje s drugim tijelima u Republici Hrvatskoj u svrhu provođenja pomorske sigurnosne istrage;
- utvrđuje popis vanjskih stručnjaka za pojedina područja sigurnosne istrage, imenovanih od slučaja do slučaja, čiji interesi ne mogu doći u sukob sa povjerenim zadatkom;
- izrađuje godišnje analize pomorskih nesreća te po potrebi i druge analize i studije;
- sudjeluje na međunarodnim skupovima i seminarima u cilju usavršavanja osoblja koji se bavi provođenjem istraživanja.

(4) Pored djelatnosti iz stavka 1. podstavka 3. ovoga članka, Agencija obavlja i sljedeće poslove:

- sastavlja konačno izvješće o pojedinom provedenom istraživanju koje, po potrebi, može sadržavati sigurnosne preporuke radi poboljšanja sigurnosti u željezničkom prometu;
- utvrđuje popis vanjskih stručnjaka za istraživanje pojedinih područja željezničkog prometa;

- o pokretanju istraživanja ozbiljne nesreće ili izvanrednog događaja neposredno u roku od tjedan dana od donošenja odluke o pokretanju istraživanja izvješćuje Europsku agenciju za željeznice (ERA);
- javno objavljuje konačna izvješća o provedenim istraživanjima u željezničkom prometu i prosljeđuje ih Europskoj agenciji za željeznice (ERA);
- svake godine, najkasnije do 30. rujna, objavljuje godišnje izvješće o provedenim istraživanjima iz prethodne godine i dostavlja ih Europskoj agenciji za željeznice (ERA);
- izrađuje godišnje analize željezničkih nesreća, te po potrebi i druge analize i studije;
- sudjeluje na međunarodnim skupovima i seminarima po pitanjima istraživanja, kao i usavršavanjem osoblja koji se bavi provođenjem istraživanja.

(5) Agencija obavlja i druge poslove sukladno zakonima kojima se uređuje zračni promet, pomorstvo te sigurnost i interoperabilnost željezničkog prometa kao i propisima donesenim temeljem tih zakona.

(6) Način obavljanja istraživanja te drugih poslova iz ovoga članka, uređuje se propisima iz stavka 5. ovoga članka.

Članak 7.

Tijela Agencije su upravno vijeće i ravnatelj.

Članak 8.

(1) Upravno vijeće Agencije čine tri člana koje nakon javnog natječaja, koji provodi Ministarstvo pomorstva, prometa i infrastrukture (u daljnjem tekstu: Ministarstvo), imenuje Vlada na vrijeme od četiri godine, s tim da mogu biti ponovno imenovani.

(2) Iz reda članova upravnog vijeća Agencije, Vlada imenuje predsjednika i zamjenika predsjednika upravnog vijeća.

(3) Članovi upravnog vijeća Agencije ne smiju biti zaposlenici Agencije niti mogu biti osobe koje su u radnom odnosu ili obavljaju druge poslove u pravnim osobama na koje se primjenjuju odredbe zakona kojima se uređuje zračni promet, pomorstvo te sigurnost i interoperabilnost željezničkog prometa, niti mogu biti vlasnici ili suvlasnici ili članovi njihovih uprava i nadzornih odbora, ili obavljati druge poslove zbog kojih bi moglo doći do sukoba interesa.

(4) Članom upravnog vijeća Agencije može biti imenovan državljanin Republike Hrvatske s prebivalištem u Republici Hrvatskoj koji ima završen preddiplomski i diplomski sveučilišni studij ili integrirani preddiplomski i diplomski sveučilišni studij ili specijalistički diplomski stručni studij ekonomske, pravne, pomorske, prometne ili tehničke struke i najmanje pet godina radnog iskustva u struci te aktivno i operativno znanje engleskog jezika.

(5) Vlada će razriješiti predsjednika, zamjenika predsjednika i člana upravnog vijeća Agencije i prije isteka vremena na koje su imenovani, u sljedećim slučajevima:

- ako to sam zatraži;
- ako učini težu povredu dužnosti utvrđenu Statutom;
- ako nije u mogućnosti uredno obavljati svoju dužnost dulje od šest mjeseci;
- ako trajno izgubi sposobnost obavljanja dužnosti;
- u slučaju nastanka sukoba interesa iz stavka 3. ovoga članka;
- ako je pravomoćnom presudom osuđen za kazneno djelo;
- ako nastanu razlozi propisani stavkom 3. ovoga članka zbog kojih ne može biti član upravnog vijeća Agencije.

(6) Upravno vijeće Agencije upravlja Agencijom. Upravno vijeće Agencije obavlja sljedeće poslove:

- donosi Statut Agencije i druge opće akte,
- donosi godišnji program rada i razvoja Agencije te nadzire njegovo izvršavanje, donosi financijski plan i završni račun Agencije,
- raspisuje natječaj za izbor ravnatelja te imenuje i razrješava ravnatelja i zamjenika ravnatelja,
- daje suglasnost za imenovanje i razrješenje glavnih istražitelja,
- odlučuje o drugim pitanjima utvrđenim ovim Zakonom i Statutom Agencije, kao i o ostalim pitanjima koja se odnose na upravljanje Agencijom.

(7) Upravno vijeće Agencije donosi odluke u poslovima iz stavka 6. ovoga članka većinom glasova svih članova upravnog vijeća Agencije.

(8) Upravno vijeće Agencije nema izvršne ni regulatorne ovlasti, kao ni ovlast za nametanje mjera na koje su ovim Zakonom ovlašteni ravnatelj i glavni istražitelji Agencija.

(9) Upravno vijeće Agencije sastaje se povremeno, u skladu sa Statutom Agencije.

(10) Članovi upravnog vijeća Agencije imaju pravo na mjesečnu naknadu za svoj rad, koja se isplaćuje iz sredstava Agencije. Odluku o visini naknade za članove upravnog vijeća Agencije donosi ministar pomorstva, prometa i infrastrukture (u daljnjem tekstu: Ministar).

Članak 9.

(1) Agenciju zastupa i predstavlja ravnatelj. Agencija ima i zamjenika ravnatelja.

(2) Ravnatelj organizira i vodi rad i poslovanje Agencije, poduzima sve pravne radnje u ime i za račun Agencije, zastupa Agenciju u svim postupcima pred sudovima, upravnim i drugim državnim tijelima te pravnim osobama s javnim ovlastima, a u granicama svojih ovlasti može dati punomoć drugoj osobi za zastupanje Agencije u pravnom prometu.

(3) Ravnatelja i zamjenika ravnatelja Agencije, na temelju javnog natječaja imenuje upravno vijeće Agencije, na razdoblje od pet godina.

(4) Ravnatelj i zamjenik ravnatelja moraju imati završen preddiplomski i diplomski sveučilišni studij ili integrirani preddiplomski i diplomski sveučilišni studij ili specijalistički diplomski stručni studij ekonomske, pravne, pomorske, prometne ili tehničke struke te najmanje pet godina rada u struci.

(5) Ravnatelj i zamjenik ravnatelja Agencije mogu biti razriješeni i prije isteka mandata.

(6) Zamjenik ravnatelja Agencije zamjenjuje ravnatelja u slučaju njegove odsutnosti ili spriječenosti i obavlja druge poslove određene Statutom i drugim općim aktima Agencije.

Članak 10.

(1) Agencija ima tri glavna istražitelja, po jednog za svako pojedino područje istraživanja iz članka 6. stavak 1. ovoga Zakona, koji ispunjavaju uvjete da mogu obavljati dužnosti glavnih istražitelja u skladu sa Statutom Agencije.

(2) Glavni istražitelji, svaki za pojedino područje istraživanja, vode stručni rad Agencije i odgovorni su za stručni rad Agencije.

(3) Ovlasti, odnosno mjere koje mogu poduzimati glavni istražitelji uređuje se propisima iz članka 6. stavak 5. ovoga Zakona.

(4) Glavne istražitelje imenuje i razrješava ravnatelj Agencije uz suglasnost upravnog vijeća Agencije.

(5) Uvjeti za imenovanje i razrješenje glavnih istražitelja uređuju se Statutom Agencije.

(6) Glavni istražitelji moraju imati službenu iskaznicu kojom se dokazuje njegovo službeno svojstvo, identitet i ovlasti.

(7) Ministar donosi pravilnik kojim se propisuju oblik i sadržaj iskaznice, te način i postupak izdavanja, vraćanja, oduzimanja i vođenja evidencije o iskaznici glavnog istražitelja.

Članak 11.

Agencija može imati i druga nadzorna, stručna i savjetodavna tijela čiji se sastav, način osnivanja, djelokrug i nadležnost utvrđuju Statutom Agencije.

Članak 12.

(1) Unutarnje ustrojstvo, rad i poslovanje, ovlasti i način odlučivanja, opći akti, tajnost podataka, javnost rada te druga pitanja značajna za rad Agencije uređuju se Statutom Agencije.

(2) Statut Agencije, uz prethodnu suglasnost Vlade, donosi upravno vijeće Agencije.

Članak 13.

(1) Sredstva potrebna za redovnu djelatnost Agencije osiguravaju se u državnom proračunu Republike Hrvatske

(2) Sredstva za osnivanje i početak rada Agencije osigurana su u Državnom proračunu Republike Hrvatske za 2013. u okviru sredstava za rad Ministarstva i Agencije za istraživanje nesreća i ozbiljnih nezgoda zrakoplova.

(3) Agencija može stjecati sredstva i iz drugih izvora (donacije, fondovi i sl.) sukladno propisima, pod uvjetom da se time ne narušava njena neovisnost u radu.

(4) Agencija svoju djelatnost ne obavlja radi stjecanja dobiti.

Članak 14.

(1) Agencija ne može, bez suglasnosti Vlade, steći, opteretiti ili otuđiti nekretninu ili drugu imovinu ako vrijednost te imovine prelazi iznos utvrđen Statutom Agencije.

(2) Agencija odgovara za obveze cijelom svojom imovinom, a Republika Hrvatska solidarno i neograničeno odgovara za obveze Agencije.

Članak 15.

Agencija vodi poslovne knjige i sastavlja financijske izvještaje, sukladno propisima za proračunsko računovodstvo.

Članak 16.

Agencija do 30. studenoga svake kalendarske godine podnosi Vladi godišnji program rada i financijski plan za sljedeću kalendarsku godinu na odobrenje.

Članak 17.

(1) Agencija je dužna najkasnije do 30. travnja svake kalendarske godine Vladi podnijeti godišnje izvještaje o svojem radu.

(2) U izvještaju iz stavka 1. ovoga članka Agencija daje cjelovitu analizu stanja u području rada i poslovanja uključujući godišnji financijski izvještaj.

Članak 18.

Na pitanja koja nisu uređena ovim Zakonom, na Agenciju se primjenjuju odredbe Zakona o ustanovama.

Članak 19.

(1) Na pravni status zaposlenika Agencije primjenjuju se opći propisi o radu.

(2) Na plaće zaposlenika Agencije primjenjuju se propisi o plaćama u javnim službama.

Članak 20.

(1) Članovi upravnog vijeća Agencije, ravnatelj, zamjenik ravnatelja te zaposlenici Agencije dužni su kao profesionalnu tajnu, odnosno kao drugu odgovarajuću vrstu tajne sukladno zakonu kojim se uređuje tajnost podataka, čuvati sve osobne i druge povjerljive podatke koje saznaju u obavljanju svojih dužnosti.

(2) Obveza iz stavka 1. ovoga članka traje i po prestanku obnašanja dužnosti člana upravnog vijeća, ravnatelja i zamjenika ravnatelja, odnosno po prestanku radnog odnosa u Agencije.

Članak 21.

(1) Upravni nadzor nad Agencijom obavlja Ministarstvo.

(2) Nadzor iz stavka 1. ovoga članka ne provodi se nad stručnim poslovima Agencije.

Članak 22.

(1) Vlada će imenovati privremenog ravnatelja Agencije u roku 30 dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

(2) Privremeni ravnatelj obavit će pripreme za početak rada Agencije, te podnijeti prijedlog za upis u sudski registar.

(3) Mandat privremenog ravnatelja traje do imenovanja ravnatelja Agencije, ne dulje od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

(4) Vlada će imenovati upravno vijeće Agencije u roku 60 dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona, a u daljnjem roku od 30 dana upravno vijeće Agencije donijet će Statut i druge opće akte Agencije.

Članak 23.

(1) Agencija započinje s radom danom upisa u sudski registar.

(2) Danom upisa u sudski registar Agencija preuzima poslove Agencije za istraživanje nesreća i ozbiljnih nezgoda zrakoplova i poslove Ministarstva koji se odnose na sigurnosne istrage pomorskih nesreća i nezgoda te istraživanje ozbiljnih nesreća i izvanrednih događaja u željezničkom prometu.

(3) Danom upisa u sudski registar Agencija preuzima pismohranu i ostalu dokumentaciju, materijalno-tehnička i financijska sredstva te prava i obveze Agencije za istraživanje nesreća i ozbiljnih nezgoda zrakoplova i Ministarstva, razmjerno preuzetim poslovima.

(4) Danom upisa u sudski registar Agencija preuzima službenike Ministarstva zatečene na obavljanju poslova iz stavka 2. ovoga članka i zaposlenike Agencije za istraživanje nesreća i ozbiljnih nezgoda zrakoplova te ih nakon donošenja akata iz članka 22. stavka 4. ovoga Zakona, raspoređuje na nova radna mjesta za koje ispunjavaju stručne i druge uvjete.

(5) Do rasporeda na nova radna mjesta preuzeti službenici i zaposlenici iz stavka 4 ovoga članka, nastavljaju obavljati poslove koje su obavljali te zadržavaju prava koja su stekli do dana preuzimanja.

(6) Iznimno od stavka 5. ovoga članka, direktor Agencije za istraživanje nesreća i ozbiljnih nezgoda zrakoplova, do rasporeda na novo radno mjesto, nastavlja obavljati poslove glavnog istražitelja zrakoplovnih nesreća i ozbiljnih nezgoda zrakoplova.

(7) Na zaposlenike koji ne pristanu na raspored iz stavaka 4. i 6. ovoga članka, primjenjuju se opći propisi o radu.

Članak 24.

Danom upisa Agencije u sudski registar prestaje s radom Agencija za istraživanje nesreća i ozbiljnih nezgoda zrakoplova.

Članak 25.

(1) Ministar će u roku od šest mjeseci od stupanja na snagu ovoga Zakona donijeti propis iz članka 10. stavka 7. ovoga Zakona.

(2) Ministar će u roku od 30 dana od dana imenovanja upravnog vijeća Agencije donijeti odluku iz članka 8. stavka 10. ovoga Zakona.

Članak 26.

Danom stupanja na snagu ovoga Zakona prestaje važiti:

- članak 12. Zakona o zračnom prometu (Narodne novine, br. 69/2009 i 84/2011), a u članku 3. stavku 1. točka c) mijenja se i glasi: „c) Agencija za istraživanje nesreća u zračnom, pomorskom i željezničkom prometu (u daljnjem tekstu: Agencija za istraživanje)“;

- članak 66. stavak 6. Zakona o sigurnosti u željezničkom prometu (Narodne novine, br. 40/2007 i 61/2011) i

- Uredba o osnivanju Agencije za istraživanje nesreća i ozbiljnih nezgoda zrakoplova (Narodne novine, br. 110/2009 i 152/2009).

Članak 27.

Ovaj Zakon stupa na snagu osmoga dana od dana objave u Narodnim novinama.

OBRAZLOŽENJE

Uz članak 1.

Predloženom odredbom utvrđuje se da se ovim Zakonom osniva Agencija za istraživanje nesreća u zračnom, pomorskom i željezničkom prometu kao pravna osoba s javnim ovlastima. Pored toga navodi se da se ovim Zakonom uređuje djelatnost, način upravljanja, sredstva za osnivanje i rad Agencije i druga pitanja značajna za rad Agencije.

Uz članak 2.

Ovim člankom navode se EU propisi s područja zračnog, pomorskog i željezničkog prometa u skladu s kojima su predložene odredbe ovoga Zakona.

Uz članke 3., 4. i 5.

Ovim odredbama navodi se da je Republika Hrvatska osnivač Agencije, a da osnivačka prava obavlja Vlada Republike Hrvatske kojoj Agencija odgovara za svoj rad. Nadalje se navodi da se Agencija upisuje u sudski registar, te naziv pod kojim posluje i sjedište Agencije.

Slijedom odnosnih EU propisa navodi se da je Agencija funkcionalno i organizacijski neovisna od svih tijela nadležnih za zračni, pomorski i željeznički promet, i od svih pravnih i fizičkih osoba s kojima bi mogla doći u sukob interesa.

Uz članak 6.

Predloženim odredbama utvrđuje se djelatnost Agencija koju na temelju javne ovlasti obavlja kao djelatnosti od interesa za Republiku Hrvatsku. Tako se navode, po pojedinim područjima prometa sljedeća istraživanja:

- istraživanja nesreća i ozbiljnih nezgoda zrakoplova,
- sigurnosnu istragu u svrhu utvrđivanja uzroka nesreće i predlaganja mjera radi izbjegavanja pomorskih nesreća te unapređivanja sigurnosti plovidbe,
- istraživanja ozbiljnih nesreća u željezničkom prometu, kao i izvanrednih događaja koji su pod određenim okolnostima mogli dovesti do ozbiljnih nesreća.

Nadalje se takstativno navode poslovi iz djelatnosti Agencije po pojedinim područjima istraživanja (zračni, pomorski, željeznički) te se utvrđuje da Agencija obavlja i druge poslove sukladno zakonima kojima se uređuje zračni promet, pomorstvo te sigurnost i interoperabilnost željezničkog prometa kao i propisima donesenim temeljem tih zakona, a kojima se uređuje način obavljanja istraživanja te drugih poslova.

Uz članke 7., 8. i 9.

Predloženim odredbama utvrđuju se da Agencije ima upravno vijeće i ravnatelj. Nadalje se utvrđuje da je broj članova upravnog vijeća Agencije (3), način njihova imenovanja te vrijeme na koje se imenuju. Nadalje se propisuju uvjeti za imenovanje članove upravnog vijeća, kao i način i uvjeti njihovog razrješenja, djelokrug poslova i način donošenja odluka. Pored toga propisuje se da upravno vijeće Agencije nema izvršne ni regulatorne ovlasti, kao ni ovlast za nametanje mjera na koje su ovim Zakonom ovlašteni ravnatelj i

glavni istražitelji Agencije. Utvrđuje se da članovi upravnog vijeća Agencije imaju pravo na mjesečnu naknadu za svoj rad, koja se isplaćuje iz sredstava Agencije, a visinu te naknade odlukom utvrđuje ministar.

Predloženim odredbama utvrđuju se nadležnosti ravnatelja Agencije. Tako se propisuje da ravnatelj zastupa i predstavlja Agenciju, organizira i vodi rad i poslovanje, poduzima sve pravne radnje u ime i za račun Agencije, zastupa Agenciju u svim postupcima pred sudovima, upravnim i drugim državnim tijelima te pravnim osobama s javnim ovlastima. U granicama svojih ovlasti može dati punomoć drugoj osobi za zastupanje Agencije u pravnom prometu. Nadalje se, uz uvjete, načelno propisuje način i postupak za imenovanje ravnatelja i zamjenika ravnatelja Agencije za istraživanje.

Uz članak 10.

Predloženim odredbama valjalo je, s obzirom na djelatnost Agencije propisati da ima tri glavna istražitelja za pojedina područja istraživanje, njihove načelne nadležnosti, imenovanje i razrješenje te se upućuje na zakone kojima se uređuje zračni promet, pomorstvo te sigurnost i interoperabilnost željezničkog prometa kao i propise donesene temeljem tih zakona kojima se uređuju ovlasti odnosno mjere koje mogu poduzimati glavni istražitelji. Uvjeti za imenovanje i razrješenje glavnih istražitelja uređuju se Statutom Agencije, a oblik i sadržaj iskaznice, te način i postupak izdavanja, vraćanja, oduzimanja i vođenja evidencije o iskaznici glavnog istražitelja pravilnikom propisuje ministar pomorstva, prometa i infrastrukture.

Uz članak 11.

Predloženom odredbom ostavlja se mogućnost da Agencija ima i druga nadzorna, stručna i savjetodavna tijela čiji se sastav, način osnivanja, djelokrug i nadležnost utvrđuju Statutom Agencije.

Uz članak 12.

Predloženim odredbama upućuje se na Statut Agencije kojim se uređuje unutarnje ustrojstvo, rad i poslovanje, ovlasti i način odlučivanja, opći akti, tajnost podataka, javnost rada te druga pitanja značajna za rad Agencije. Statut Agencije, uz prethodnu suglasnost Vlade, donosi upravno vijeće Agencije.

Uz članke 13., 14. i 15.

Predloženim odredbama utvrđuje se da se sredstva potrebna za redovnu djelatnost Agencije osiguravaju u državnom proračunu Republike Hrvatske, a da su sredstva za osnivanje i početak rada Agencije osigurana su u Državnom proračunu Republike Hrvatske za 2013. godinu u okviru sredstava za rad Ministarstva i Agencije za istraživanje nesreća i ozbiljnih nezgoda zrakoplova. Nadalje se propisuje da Agencija može stjecati sredstva i iz drugih izvora (donacije, fondovi i sl.) sukladno propisima, pod uvjetom da se time ne narušava njena neovisnost u radu te da Agencija svoju djelatnost ne obavlja radi stjecanja dobiti. Nadalje, Agencija ne može, bez suglasnosti Vlade, steći, opteretiti ili otuđiti nekretninu ili drugu imovinu ako vrijednost te imovine prelazi iznos utvrđen Statutom Agencije. Agencija odgovara za obveze cijelom svojom imovinom, a Republika Hrvatska solidarno i neograničeno odgovara za obveze Agencije.

Budući da je predloženo da se Agencija financira iz državnog proračuna, valjalo je utvrditi da vodi poslovne knjige i sastavlja financijske izvještaje, sukladno propisima za proračunsko računovodstvo.

Uz članke 16. i 17.

Predloženim odredbama utvrđuju se da Agencija do 30. studenoga svake kalendarske godine podnosi Vladi godišnji program rada i financijski plan za sljedeću kalendarsku godinu na odobrenje te da je u obvezi da najkasnije do 30. travnja svake kalendarske godine Vladi podnijeti godišnje izvješće o svojem radu te cjelovitu analizu stanja u području rada i poslovanja uključujući godišnji financijski izvještaj.

Uz članke 18. i 19.

Predloženim odredbama utvrđuje se da se na pitanja koja nisu uređena ovim Zakonom, na Agenciju primjenjuju odredbe Zakona o ustanovama. Na pravni status zaposlenika Agencije primjenjuju opći propisi o radu dok se na plaće zaposlenika Agencije primjenjuju propisi o plaćama u javnim službama.

Uz članak 20.

Predloženom odredbom propisuje se obveza članova upravnog vijeća Agencije, ravnatelja, zamjenika ravnatelja te zaposlenika Agencije na čuvanje svih osobnih i drugih povjerljivih podataka koje saznaju u obavljanju svojih dužnosti te da ta obveza traje i po prestanku obnašanja dužnosti odnosno po prestanku radnog odnosa u Agencije.

Uz članak 21.

Predloženom odredbom utvrđuje se da upravni nadzor nad Agencijom obavlja Ministarstvo pomorstva, prometa i infrastrukture te da se taj nadzor ne provodi nad stručnim poslovima Agencije.

Uz članke 22. do 27.

Predloženim odredbama, kao prijelaznim i završnim, utvrđuju se pojedine ovlasti i rokovi za izvršenje aktivnosti nužnih za početak rada Agencije. Tako je predloženo da će Vlada, u roku od 30 dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona, imenovati privremenog ravnatelja Agencije koji će obaviti pripreme za početak rada Agencije, te podnijeti prijedlog za upis u sudski registar. Mandat privremenog ravnatelja traje do imenovanja ravnatelja Agencije, ne dulje od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga Zakona. Nadalje, Vlada će imenovati upravno vijeće Agencije u roku od 60 dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona, a u daljnjem roku od 30 dana upravno vijeće Agencije donijet će Statut i druge opće akte Agencije.

Nadalje se propisuje da Agencija započinje s radom danom upisa u sudski registar te postupak i rokovi preuzimanja poslova, pismohrane i ostale dokumentacije, materijalno-tehničkih i financijskih sredstva, te prava i obveza Agencije za istraživanje nesreća i ozbiljnih nezgoda zrakoplova i Ministarstva, razmjerno preuzetim poslovima. Isto tako uređuje se i preuzimanje zaposlenika odnosno državnih službenika koje Agencija preuzima od Agencije

za istraživanje nesreća i ozbiljnih nezgoda zrakoplova i Ministarstva. Tako danom upisa u sudski registar Agencije preuzima radnike Agencije za istraživanje nesreća i ozbiljnih nezgoda zrakoplova (8 radnika) i državne službenike zatečene na obavljanju poslova istraživanja koje obavlja Ministarstvo pomorstva, prometa i infrastrukture (1 državni službenik) te ih nakon donošenja Statuta i drugih općih akata Agencije, raspoređuje na nova radna mjesta za koje ispunjavaju stručne i druge uvjete. Preuzeti službenici i zaposlenici nastavljaju obavljati poslove koje su obavljali te zadržavaju prava koja su stekli do dana preuzimanja, a direktor Agencije za istraživanje nesreća i ozbiljnih nezgoda zrakoplova, do rasporeda na novo radno mjesto, nastavlja obavljati poslove glavnog istražitelja zrakoplovnih nesreća i ozbiljnih nezgoda zrakoplova. Na zaposlenike koji ne pristanu na raspored na novo radno mjesto, primjenjuju se opći propisi o radu.

Osim toga utvrđuje se i da danom upisa Agencije u sudski registar prestaje s radom Agencija za istraživanje nesreća i ozbiljnih nezgoda zrakoplova. Propisuje se rok u kojem će ministar donijeti propis o obliku i sadržaju iskaznice, te načinu i postupku izdavanja, vraćanja, oduzimanja i vođenja evidencije o iskaznici glavnog istražitelja kao i rok u kojem će donijeti odluku o visini naknade za članove upravnog vijeća Agencije. Nadalje utvrđuje se odredbe kojih propisa prestaju važiti, odnosno koje se mijenjaju te se utvrđuje dan stupanja na snagu ovoga Zakona.

ODREDBE VAŽEĆIH ZAKONA KOJE SE MIJENJAJU

Zakon o zračnom prometu (Narodne novine, br. 69/2009 i 84/2011), prestaje važiti članak 12., a u članku 3. stavku 1. točka c) mijenja se i glasi: „c) Agencija za istraživanje nesreća u zračnom, pomorskom i željezničkom prometu (u daljnjem tekstu: Agencija za istraživanje)“

Tijela nadležna za civilno zrakoplovstvo
Članak 3.

(1) Tijela nadležna za civilno zrakoplovstvo prema ovom Zakonu su:

- a) ministarstvo nadležno za civilni zračni promet (u daljnjem tekstu: Ministarstvo)
- b) Hrvatska agencija za civilno zrakoplovstvo (u daljnjem tekstu: Agencija)
- c) Agencija za istraživanje nesreća i ozbiljnih nezgoda zrakoplova (u daljnjem tekstu: Agencija za istraživanje).

(2) Unutarnja ustrojstvena jedinica Ministarstva nadležna za civilno zrakoplovstvo u međunarodnim odnosima nastupa kao Directorate general for civil aviation (DGCA), u okviru nadležnosti koje joj prenese ministar nadležan za civilni zračni promet (u daljnjem tekstu: ministar) koji je odgovoran za zakonito izvršavanje tih ovlasti.

Agencija za istraživanje
Članak 12.

(1) Agenciju za istraživanje, kao pravnu osobu s javnim ovlastima, Vlada osniva Uredbom kojom će biti uređeno sjedište, djelatnost, tijela, sredstva koja su potrebna za osnivanje i početak rada i način njihovog pribavljanja ili osiguravanja, način raspolaganja s dobiti, pokrivanje gubitaka, ograničenja glede stjecanja, opterećivanja i otuđivanja nekretnina i druge imovine te druga pitanja značajna za rad Agencije za istraživanje. Na pitanja koja nisu uređena ovim Zakonom i Uredbom Vlade, na Agenciju za istraživanje se primjenjuju odredbe Zakona o ustanovama.

(2) Agencija za istraživanje na temelju javne ovlasti obavlja poslove istraživanja nesreća i ozbiljnih nezgoda zrakoplova, kao djelatnosti od interesa za Republiku Hrvatsku, te obavlja i druge poslove u skladu s odredbama ovog Zakona i propisima donesenim na temelju ovog Zakona te u skladu sa Statutom Agencije.

(3) Agencija za istraživanje je funkcionalno i organizacijski neovisna od svih tijela nadležnih za civilno zrakoplovstvo i od svih pravnih i fizičkih osoba s kojima bi mogla doći u sukob interesa.

(4) Direktor Agencije za istraživanje ne može biti osoba koja je u radnom odnosu ili obavlja druge poslove u pravnim osobama na koje se primjenjuju odredbe ovog Zakona, niti može biti vlasnik ili suvlasnik ili član njihovih uprava. Direktorom Agencije za istraživanje može biti imenovan državljanin Republike Hrvatske s prebivalištem u Republici Hrvatskoj koji ima višu ili visoku stručnu spremu iz područja prometnih, tehničkih, pravnih ili ekonomskih znanosti i najmanje pet godina radnog iskustva u području istraživanja nesreća te aktivno i operativno znanje engleskog jezika, i dostojan je biti Direktorom Agencije za istraživanje.

(5) Ovlasti Direktora Agencije za istraživanje te uvjeti koje mora ispunjavati utvrđuju se Statutom Agencije.

(6) U Agenciji za istraživanje bit će zaposlen barem jedan istražitelj koji ispunjava uvjete da može obavljati dužnost glavnog istražitelja u slučaju nesreće ili ozbiljne nezgode.

(7) Agencija za istraživanje može surađivati s drugim državama u provođenju istraživanja.

(8) Istraživanje nesreće ili ozbiljne nezgode Vlada može povjeriti drugoj državi na prijedlog Agencije za istraživanje i u skladu s međunarodnim ugovorom koji obvezuje Republiku Hrvatsku.

(9) Prilikom provođenja istraživanja, Agencija za istraživanje primjenjivat će postupke utvrđene propisom donesenim na temelju ovog Zakona i u skladu s odgovarajućim EU propisima.

**Zakon o sigurnosti u željezničkom prometu (Narodne novine, br. 40/2007 i 61/2011)
prestaje važiti odredba članka 66. stavak 6.**

Članak 66.

(1) Istragu ozbiljne nesreće, kao i izvanrednoga događaja koji je pod određenim okolnostima mogao dovesti do ozbiljne nesreće, u skladu s propisom iz članka 65. stavka 3. ovoga Zakona, provodi istražno tijelo.

(2) Istraga ozbiljne nesreće s ciljem mogućega poboljšanja sigurnosti željezničkoga sustava vodi se neovisno od sudske istrage o istom događaju i istom se ne istražuje pojedinačna krivnja ili odgovornosti.

(3) Istražno tijelo ovlašteno je provesti sve radnje i aktivnosti koje ocijeni potrebnim za istraživanje i utvrđivanje činjenica tijekom provođenja istrage, a osobito ima pravo neposrednoga pristupa mjestu izvanrednoga događaja, svim informacijama i dokazima.

(4) Fizičke i pravne osobe, tijela državne uprave i tijela sudbene vlasti, državnoga odvjetništva te jedinice lokalne i regionalne samouprave dužne su na zahtjev istražnoga tijela dostaviti informacije i dokaze važne za istragu.

(5) Istražno tijelo mora biti neovisno po organizaciji, pravnom statusu i načinu donošenja odluka od upravitelja infrastrukture, željezničkoga prijevoznika, pravne osobe koja obavlja prijevoz za vlastite potrebe i prijavljenoga tijela i druge strane čiji bi interesi mogli biti suprotni zadacima koji su povjereni istražnom tijelu. Istražno tijelo mora biti funkcionalno neovisno od tijela nadležnoga za sigurnost i bilo kojega regulatornog tijela.

(6) Funkciju i poslove istražnoga tijela obavlja Ministarstvo (nadležno za promet).

(7) Ovlašteni istražitelj mora imati službenu iskaznicu kojom se dokazuje njegovo službeno svojstvo, identitet i ovlasti.

(8) Dužnosti, ovlasti i zadatke istražnoga tijela, kao i oblik i sadržaj iskaznice ovlaštenoga istražitelja, način i postupak izdavanja, vraćanja, oduzimanja i vođenja evidencije o iskaznici, propisuje ministar.